

KEMENES VIDÉK

KÖZGAZDASÁGI FÜGGETLEN HETILAP.

(KINCSELLÉK ÉS VIDÉK)

Herlelent minden vasárnap.

(KINCSELLÉK ÉS VIDÉK)

Előfizetési ár:

3 kor. 1. negyedévre . . . 2 kor. —

Közlönyök kiadásának
Működésének

Előfizetési ár a kiadásért:

Üzemeltető: Kincsesbányai és vidéki
Származású újságírók és szerkesztők
Szilveszter úr, Kincsesbányai úr és
mások.

Kincsesbánya.

Amint készült az országok a háború. akként kell készülnök a békére is. A győzelem egy válik a jövő reményeinek zálogává, ha a küzdelem tanulságait megismerjük, megértjük és javunkra fordítjuk. Nem pihenhet tehát a nemzeti élet a háború lezajlása után egy percre sem: egy nagy, rémes slamonak kell azt tekintetünk, amely elbágyaszt ugyan, a testet és lelket kimeríti, felejtet sok régi nyomot a polgári élet békés útjain, de viszont hatványozott világításban állítja eléünk a romokon épülő új világ képét: s ebben az új erőre kapó ember magasztos ideáljait.

Ha majd a világot fenntartó, minden emberi szívet melegítő isteni szikra a most ráhullott hamma alól felszabadul, hogy ismét elfoglalja helyét a nemzetek és családok házi szentélyeinek örökmécsében, újult erővel fog megindulni az élet árja abban a mederben, amelyet a vérzőn szabályozott a következő nemzedékek számára.

A mederfenntartás, az áradat elfajlása elleni védekezés nagy kötelesséteget ró az államokra. Megváltásuk, de kell is, hogy megváltozzék a mi hazánk belső képe is. Nem ott folytatjuk a békés polgári munkát, ahol elhagytuk; egészen más berendezkedésre lesz szükségünk, hogy magyar fajunknak a háborúban ki-

magasló erejét konzerválva, kamatosítóke gyanánt használhassuk fel a nemzeti nagyság céljaira.

As a hatalmas Kincsesbánya, amelyből a háború Szent István birodalma hadi erejét felszínre hozta, bizonyára ontani fogja a békés munka kincseit is, ha avatott kezektől kerül kiaknására. Megmutatták az eredmények, mint kell a neppel bánni; beigazolást nyert a nemzeti segítség többször kétségbevonat megnyitakosának lehetősége, bizonyos hiten alapul tehát az a feltevés, hogy nemcsak a község vezélyben, de a község előnyök kihasználásában is nagy tud lenni az ország hőles vezetőik mellett, akik, mint most, máskor is és mindenkori ki tudják váltani a nagy király jelszavát: „Bisalmam az őai erejében!”

Ennek a nemzeti kincsesbányának egyik legjelentősebb tárójába, a faluba

mint az érdeklődést azok az értékek iránt, amelyek a támogatás tárhását teljes mértékben kivitták.

Azok a kis rések, amelyekben imitt-ammott bevillagik az erők mezők fölől napfény, arról tesszenek tanuságot, hogy nálunk a falut még nem ismerik közelről, s nem foglalkoznak vele azszal az intenzióval, amelyet, mint a nemzeti erő kiapadhatatlan ősforrása, méltán megérdemel.

A háború által nemzetünkben mozgáshoz hozott energiákat ellankadni a háború után nem szabad. Fejlesztésünkről és gyümölcsösítő működésünkről csak úgy gondoskodunk akkor, ha újakkal tudjuk pótolni a múltkoros hiányokat. A tartalékkészlet, hála a magyar népnünk felfenntartó erejének megvan, csak ott kell keresni, ahol az a maga romlatlan egyszerűségében várja érvényesülésére való jogát és hivatását.

Itt találja meg az egész ország, a katonaság és a polgári népesség a lét elkerülhetetlen anyagi eszközeit: az élelmi és egyéb létfenntartási kellékeket.

Halomra kell dőlnie tehát annak az eddigi dédelgetett elvnek, amely főként a városokban látta a magyar állam fenntartásának tudományos garanciát és ezért a kormányosi és társadalmi tevékenység majd össze-sulyát azokra helyezte, a falvaknak pedig könnyóralamizant. sőt ebből is csak moráákat juttatott!

A háború által beigazolva: ott-ama nézet, hogy a falu erejének, kultúrájának emelése olyan országos érdek, amelynek elhanyagolása előszörban a városokon fogja magát nehezíteni.

A mai helyzet a felhangzó élelmészési panaszok léteitlen bizonyítékai, hogy a falu döntő szerepet vesz nemcsak a városok, de az egész ország életében!

A városok tulajdonképpen csak gyűj-

Megnyugvás.

Egyszer majd minden elműlik:
Piros életkedv és könnyes banat! . . .
Fűdanyánk ölébe von, —
Bas, kit corra bus igába hajtott,
Vagy ki milliókon élt,
Egykép enyészett! . . .
Selyemszárnán röppen el az élet! . . .

Egyszer majd minden elműlik:
Búska dac mint gyáva könny
Gondbarátságos homlokon . . .
Himn' életévassak változik hamar:
Óde ifjuság aranyhajára
Lassan leszall a dér! . . .
Selyemszárnán röppen el az élet! . . .

Sall Lajos.

A kurir.

K. hadaggyal a városon találkoztam. Kék zsemet, magas szőke ember. Civilben Pécsen élt és ha nem csodálok, bankhivatalnok. Ugy em lakomam legalább hogy valami lyet mondott. De hiszen az igazán meiltekes, hogy mi volt az? . . . megellett belebukt a csakaszerke uniformis . . . az őt . . . és a régi K. hadaggyal . . .

osztálykurir. Es pedig igen fontos hivatal. A kurir vízi ugyanis az-olyan irásokat, amik annyira fontosak, hogy nem lehet őket postára bízni: térképeket, amikbe pontosan bele vannak rajzolva a mi állásaink, siffrekulesokat, amelyek segítéssel el lehet igazodni a szomszorból álló távlatokon. A kurir viszi a kiállításokat, a kinevezéseket, az áthelyezéseket és a tisztek szabadságleveleit. A nyakában hord egy nagy sárga táskát, abba teszi bele mindazt a sok irást, amelyet visz. Soha, egyetlen pillanatra sem nem teszi, el nem hagyja maga mellől ezt a táskát. Magával viszi meg az ebédhez is. Rendesen maga se tudja, hogy mi van az irásokban. A hadseregparancsnoknál komoly, szarkozott, kevés szavú vezérkari tisztek becsomagolva, lepecsézelve átadják neki a sok okmányt.

Kommentárát keveset süznek hozzá:
— Est elviszi, hadnagy ur, Uskopljeig, ott átadja a pályaudvari parancsnokságon, ahol majd jelentkeznek érte. Est a másikat elviszi a saját hadosztályához, ott átadja a vezérkari főnök urnak.

Atán még megvárják, amíg az irások belecsumnak a sárga táskába s a kurir rajuk fordítja a tulcsot. Következik a becsúzás:

— Szerencés utat! Szerencés!
Eszél több szó nem igen esik. A kurir meghajlja magát, kinyergi az ajtót, a táskát elől a kezébe, kibajlítja a vasokra, és

a számára felnarott fölkébe s utasik. Neha két három napig eltar, amig célhoz ér, olyan messze esik a hadseregparancsnokság a hadseregparancsnokoktól. Lyenkor atán egy ki bavan a szolgálati szabályzat parancsainak pontos betartása koru. A Dienstreglement ugyanis szigorúan megmondja, hogy a kurirnak, mikor az irások nála vannak, elaludnia sem szabad. Ép úgy, mint a kőknak az őrhelyén. De mikor a Dienstreglementet megcsinálták, nem gondoltak arra, hogy a kurir esetleg napokig is vihethet az irásokat a kőkőz parancs ide, parancs oda, mégis csak le kell, hogy fektűdjék. A Dienstreglementet ugyanis bekeben csinálták meg, amikor az egyik parancsnokság volt az egyik utcában a másik a kővezetőben s amikor nem is kellett hozzá nagy szigorú parancs, hogy a kurir az uton, az irásokkal a zsebében, el ne aludtűdjék valahogy. Ki gondolt arra, hogy jöhet egyszer egy háború, melyben a mi katonáink olyan messzire elka andoznak, hogy az egyik kommandó lesz az egyik országban, a másik három egy-kei birodalomnál odobb? Manapság ilyenek is megesnek.

A kurir utasik, akármilyen szűfolt a vonat, külön fölkébe utasik s ahogy következik egyik ejszaka a másik után, bizony-bizony kegyetlen lefektűdni. A leszárt sárga táskát feje alá teszi behúzza a fölkébe ajtaját, az ajtó elé összehúzza a

H I R E K

tóhelyek; szerepük a létfenntartás küzdésébebe egyszerűen abból áll, hogy a falu által előállított terményeket elraktározásuk után ember igényei és islésének megfelelőleg feldolgozzák.

A falu mai jelentőségét bővebben méltatnunk nem szükséges; felismerik ezt már azok is, akik nemrégén még a városi kávéházak fényes ablakain át és az erkélyes paloták magasságából fitymálva néstek le az élethordó falusi alakokra. Belátja a legsovinisztaabb városatyja is, hogy a városok egzisztenciája a falu szolgalmából, tehetőségéből, sőt jóindulatából

Ha a magyar paraszt, a falu lakója ma hazafias erények glóriájától töndöklök, ha vért és vagyont egyaránt szívesen áldoz a haza oltárán, csak azt jelenti, hogy máris sokat tapasztal, sokat tanul falusi lakosságunk a háború óriási erőfeszítéséből. Nemcsak a haza fogalma, nemcsak a hazafiúi köteleességek lesznek előtte tisztultabbakká, hanem a harcterek terep- és technikai művei, az emberbaráti intézmények és intézkedések előtte eddig ismeretlen vagy közvetlenül nem tapasztalható működései, az idegen országok helyzetviszonyai, az egységes erő és összehajthatósága, a honpolgári egyenlőség bizonyítékai, a szövetséges nagy állam katonapolgáiraival való együttműködés és érintkezés bizonyára maradandó és sok értékes benyomást fognak lelkületére gyakorolni, amelyek — ha egészben nem is, de nagy részükben átültetődnek az itthonmaradtak lelkebe és megtermékenyítik ezek gondolatvilágát olyan eszmékkel, amelyek eddig ismeretlenek és értelmetlenek voltak előttük.

Az elkövetkező idők tehát egy új világot nyitnak meg a magyar paraszt szemé előtt; gyökeresen át fogják idomítani életet s igényeit feltétlenül megváltoztatják és megővesztik.

Ezért kell a falura az eddigiekénél sokkalta nagyobb figyelemmel lennünk s alátámasztanunk annak ez idő szerinti gyenge erőit. Ki kell alakítani, meg kell erősíteni a falusi társadalmat olyan intézményekkel, amelyek az új köteleességek betöltésére, az új szellemi és gazdasági irány istapollására a magyar paraszt látókörének megvilágosítására nemzetiszempontból alkalmasak.

A legényét, hogy senki be ne nyithasson, aztán alszik nyugodtan. A legény meg vigyáz. Nappal aztán a legény alszik s ilyenkor a kurir vigyáz az álmára. Az is megcsúsz, hogy a kurir a saját kivételest hordja így a zsebében két három napig és nem tudja, hogy mit visz.

Az pedig nagy baj, ha a kurirt szerencsétlenül ér. Ha elfogják vagy valahogy mégis elveszi az irásokat. Ilyen is megtörtént már. Volt aztán felfordulás a kurir éppen a szifrekönnyű vitte. Az egész hadsereg területén mindenütt gyorsan ki kellett cserélni a szifrekönnyűket. A régieket rögtön eldobták, a kurirt elcsúszták. Hát ilyen nehéz a kurirt tisztje. Ilyen állástól be K. pecsi hadnagy. Van egy nagy farkas kutyája. Gyönyörű állat. Kiállításra talán díjat is nyerhetne, ha kicsi korában félre nem nyírták volna a farkát. K. — nel a legénynél jobban vigyáz a farka tuskára ez a kutya. Ha csak közel megy az ember K.-hez mikor a táska ott van nyakában, a kutya nyomban nekiugrik. Így aztán nem is esett birta még soha a K. hadnagy farka tuskájának, pedig keresztül kizúrt bejárta már monarchiát. Ra a hadnagy volt egyébként az, aki a déli hadseregparancsnokságra elhosza Nikita K. zdy' levélét, melyben békét kér a monarchiától.

— **Bérmálás.** Gróf Mikes János szombathelyi megyepüspök ma Cellődmölkőn az apátság templomban osztja ki a bérmálás szentségét a hivell.ek. A püspök ültete alatt a Szent Benedek-rendi székháznak lez a vendége.

— **Tanévzárás.** A szombathelyi köznevelési tanfolyam f. év. tanévének befejező előadása pénteken volt, melyet a jövő-heten követni fognak az osztályvizsgálatok, majd a képeztetők.

— **Gombamérgezés.** Mult pénteken Pap Jánosné salomoni lakos kis fia az erdőben szarvasmarhát örökött. Az erdőben járkláva négy szép gombát talált, miket örömmel vitt haza édes anyjának. Az asszony a gombákat megsütötte, jóízűen elfogyasztotta, amde alig fejezte be az evést, rosszul lett, s szombaton délután mire orvos érkezett hozzá — irtószagos kínok között kiszívódott. A gombák mérgesek voltak, s azok ölték meg.

— **Egy filléres cigaretta.** Ennyi lez az ára a legújabb cigarettának amelyeket, mint B. ebből jelentik, a dohányjövédéki igazgatóság közel jövőben forgalomba hoz. Az új cigarettát a jövédéki igazgatóság a szegényebb népsztrály használatára szánja, de azt hisszük, a jobb módúak is fűszéni fogják.

— **Az élősertés maximálása.** Az élőállatok árának maximálásában az agyonszűrt fogyasztó közönség legszélesebb rétegeiben süggették azt az eszközt, amely a buszrak további drágulását meg hiba akadályozni. Azóta az illetékes körök is megbarátoztak ezzel a gondolattal és mint most értesültünk, rövidesen sor kerül az élősertés árának maximalására. Külön fogják a tovény, s külön a bizott sertés maximális árát megállapítani, olyképen, hogy a két ár közötti különbséget mellett úgy a termelő, mint a hízlató megtalálja a számát. Ezenkívül be fog állítani a kormány a bizonyos súlynál könnyebb sertések vagassát és módot fog nyújtani a kényserkivárlásra is bizonyos korlátok között.

— **Orosz panama.** Egy jónévi osztrák orvos került a minap haza orosz fogságból, mintrókkán a orosz fogságról és szabadsulásáról a következőket mesélte el: Egyike voltam az utolsó orvosoknak, kik Przemyszt elhagyták. Hátba Kuzmanek tábornok bölcs és genialis tanácsadásának; hiába a hősbónvédek hósiés viselkedésének, a vár a tulnyomó orosz haderő előtt megnyitotta kapuit. Engem az oroszok meghagytak előbbi állásomban; ugyanis przemyszi egyik kórházának voltam parancsnoka. Az oroszok eleinte velünk tiszteltel valóraokozáson feilt jól bírtak. Meghagyták kardjainkat és szabadon járhattunk. Kellettünk a városban. Sajnos, nem sohaig tartott ez az állapot. Csakhamar korlátotok szűkítésére: bsdágunkat és elvették fegyverünket. 1915 április 18-án kezdődött a meg Przemysztben lévő magyar-osztrák tisztek és orvosok elszállítása. Százonta-ostvot rendeltek a napra a parancsnokságra és tudomásunkra adák, hogy 24 órán belül el fogjuk hagyni a várost, csomagoljunk össze. Megengedték hogy mielőtt elhagytuk a várost, taviratorhatunk Becsbe, Dánian keresztül. Nagy örömmel fogadtuk a szives ajánlatot és egy hosszabb sürgönyben értesítettük hozzáratorhatóinkat hogyietünkről. A távirat 70 rubelba, vagyis körülbelül 350 koronába került, sőt birtbirt mind a mai napig nem érkezett meg. (Azt hiszem, hogy nem is fog már megérkezni.)

— **Előnlakulat:** az ellenséges fogolytáborokban. A „Katona-Nyomozó”, mely a Magyar Vörös Kereszt Kylet budapesti Tudósító Irodájávevőinek: B. t. hány L. jos gróf és Hauc Bar koczy Endre gróf kiadásában jelenik meg, már eddig megjelent nyole számában közzetett kutatási sorozat is jelentős eredményeket ért el. Sok olyan állítást keltet le a közvélemény világozásáért, amelyek személyes állítástól a hivatalos nyomozás

ből pontra jutott. A nemzetközöknek legújabb sikeres birtoklaltatása a vionl Gemeinssamen Zentralencheisembureau útján, hogy a Katona-Nyomozó Jegyzék minden szama az ellenséges fogolytáborokba is eljusszon s ezzel újabb léte lehetne nyitott aira, hogy kutatásai még több esetben és még eredményesebbek legyenek. A Katona-Nyomozó Jegyzéket B. Virágh Géza szerkeszti. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Váci-u. 38., I. em ahol a Katona-Nyomozó Jegyzék közlési feltételei és minden egyéb felvilágosítás megadható.

— **Magunk kegyerés.** A háborúnak vérel eseményei között sok olyan örvendetes tanulás fejlődött felszínre, amelyek ben azelőtt kétkedtünk volna, ma pedig bízunk meggyőgvással mutathatunk rájuk. Ma például már elhiszük mert tudjuk, mert kipróbáltuk, hogy Magyarország nemcsak katonailag, hanem gazdaságilag is elő erős, amintők az előtt talán magunk sem sejtettük. Huszonköt hónap óta mind a négy egy táj felé hadakozva, a külvilágtól és a szabad forgalomtól ugyszólván végképp elzárva, teljesen a magunk erejére voltunk utalva. Ez hála a magyarak isteneknek nemhogy összeroppantunk volna, hanem inkább még megerősödünk. Bizonyos rendben szoktunk s megtanultunk jelleményesek, életrevalók lenni s bizni önmagunkban. Új erő forrásokat is nyitotunk. Szóval a magunk kegyerésen éltünk. Nem szorultunk a szomszédra. Páldá erre a hadikölcsönökre ezek közt most éppen a negyediknek parasztlal fényes sikere. Az előtt külföldön kunyoraltunk kölcsönöket megálló feltételekkel s pénzügyminisztereink idestova félszázad óta rettenetes terhes kamatokra nem tudtak együttvéve anyai penzt idegen államok bank uszorasaitól összeszerezni, amennyit a háboru óta a saját magunk tökésejérből teremtetünk elő. Ezzel szemben pedig azt látjuk, hogy ellenségeink soraiban még a legdinaszadagabbak is, az angolok és franciák, akik annak előtte a világ bankárjai voltak, Amerikán os voltak kénytelenek többrendbeli kölcsönöt fordolni. Hat ez a ragyogó eredmény nem méltán emelheti önéretetünk a nem fokozhatja e bizalmunkat nemzetünk jövőjében? Ha az erópróba a legulyosabb idők közepeite ily fényesen bevált: milyen fölrendülést, az erőnek minő újabb felszabadulását, fölrissülését, a gazdasági, ipari, kereskedelmi életnek minő felpezsdülését, felvirágzását várhatunk a közeljövőben? A háboru után a zamborok bekezdők munkás korszaka elkezdtezik. Valóban minden aggságoskodás nélkül, erősen bizhatunk önmagunkban, bizhatunk hazánk jövő vendő nagyságában fejlődésében. Megtanultunk a magunk lábán járni, megacelosodunk. Ha a háboruban meg eltünk a magunk kegyerén, még inkább megeltünk a háboru után.

Small text at the bottom of the page, likely containing publication details or printer information. The text is partially obscured and difficult to read due to the quality of the scan.